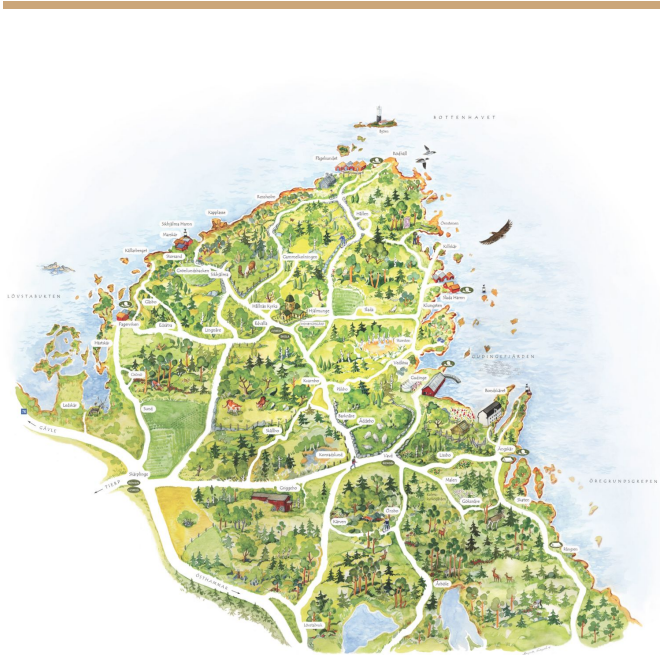

BEVARA ELLER EXPLOATERA?

SAMTAL OM NATUR OCH KUSTMILJÖ I RELATION TILL BESÖKSNÄRING OCH GRÖNA NÄRINGAR

Vad är en lokalekonomisk analys (LEA) ?

LEA är ett verktyg som visar på de medvetna val vi som bor i Hållnäs kan göra, för att skapa sysselsättning och lokal hållbar tillväxt ur ett ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. Just den 17 nov pratade vi i en mindre grupp besöksnäring och gröna näringar. LEAn är en del av projektet Framtid Hållnäs´ kartläggande fas. Öppna möten som det här, intervjuer med föreningar och företag samt statistik från SCB ger oss möjlighet att dra väl underbyggda slutsatser. LEAn blir en språngbräda till en konkret handlingsplan i ett senare skede av projektet. Inom projektet kan vi skapa förutsättningar för utveckling, men vi kan inte utveckla Hållnäs ensamma - det gör bygden tillsammans!

Läs mer om projekt Framtid Hållnäs på www.hallnas.info.

Processledare för samtalet 17 nov var Isabelle Axelsson från föreningen Utveckla Örbyhus Tobo Vendel. Hon är samhällsplanerare och lärare i botten och just nu projektledare för deras projekt Framtidsfabriken. [Powerpoint-presentationen från 17 nov hittar du här.](#) Kolla gärna - det finns en hel del tänkvärt om speciellt besöksnäring, statistik på vad besökare spenderar pengar på och exempel på platser vi skulle kunna inspireras av när vi bygger en besöksnäring i Hållnäs som gynnar hela bygden - om vi vill det.

“Man får den förändring man vill se.”

Citat från dagens gruppsamtal om hållbar utveckling inom besöksnäring i Hållnäs

Anteckningar från gruppdiskussioner

Dokumentation från gruppövning där vi pratade om det värsta respektive bästa scenariot inför framtiden, i relation till just besöks- och gröna näringar.

Värsta scenariot - hur vill vi INTE ha det? Vi målar upp en bild där det gått illa.

- Vattenbrist i Hållnäs. Vi har inte vattenresurser att välkomna besökare under sommartid, då många brunnar sinar.
- Hållnäs försvinner mellan större besöksdestinationer som Öregrund/Östhammar och Furuvik/Gävle.
- Privatisering av attraktiva allmänna platser leder till en ovälkomnande miljö, dit en besökare inte känner sig bekväm att åka.
- Negativa attityder till nya initiativ och företagsamhet gör att bygden förlorar kompetenser och entreprenörer.
- Ett stort företag bygger stor anläggning som tar grundvatten, släpper ut miljöfarliga ämnen och konkurrerar mindre småföretag.
- En negativ utveckling leder till att lokala företag läggs ned, skola, vård, Ica, föreningar mm försvinner.
- Drivkraften sinar, folk slutar kommunicera sin stolthet för bygden.
- Kusten förfylad av fabriker, konferensanläggning, vindsnurror mm

- Miljön och naturen förändras åt fel håll. Fel om bara stora aktörer tjänar på kustmiljön och inte hela bygden.
- En aktör utifrån satsar utan känsla för bygden. Dialog entreprenör och bygd saknas.
- Skognäringens och besöksnäringens intressen krockar. Kalhyggen vid besöksdestinationer i bygden leder till att aktörer inom besöksnäring tvingas lägga ned.

Bästa scenariot - så här vill vi att det ska bli med besöksnäringen i Hållnäs!

- Att hela hållnäshalvön bubblar av företagsamhet
- Skolan är kvar och har massa barn
- Naturskolan utvecklas
- Lättare att starta företag inom besöksnäring
- Turistbåtar kör turer, samarbeten mellan olika aktörer initieras.
- Det finns tydligt geografiskt nav på halvön - var?
- 76:an är en viktig åder som leder turister till besöksmål längs hela norra Upplandskusten.
- Bra bostäder byggs för att härbärgera både besökare och nya inlyttade
- Existerande lokalboende vågar starta nya näringsverksamheter.
- Guidade med cykel och buss runt Hållnäs
- Vandringsled "Hållnäsleden" med infrastruktur i form av café och stugövernattning
- Ökad "Bykänsla" med en drivande övergripande förening
- En källa till information inom bygden finns, som folk känner till och använder. Hemsidan används flitigt för både annonsering och informationshämtande.
- Existerande evenemang som t ex På Tur och Lyskväll utvecklas till större koncept.
- Bondens marknad - återkommande marknader med lokalproducerat.

Anteckningar från vidare samtal mellan deltagarna i och efter presentation:

- Svårt att veta vilka tjänster som finns i området - det skulle behöva finnas tydlig samlad info - något som Framtid Hållnäs avser göra på www.hallnas.info.

- Idag ser vi värdet av sommargästerna jämfört med för 30 år sedan
- Grannar blir mer hjälpsamma om man blir permanentboende, så finns ändå en skillnad i hur man uppfattar sommar- respektive permanentboende
- Fastboende kan lära sig av sommarboende - är det är framför allt sommarboende som värnar det lokala?
- Finns plats för mer besöksnäring, kusten är lång!
- Regler för företag, framför allt matproducenter gör det krångligt att driva företag
- Säsongerna är positivt → vi blir dubbelt så många konsumenter på sommaren
- Företagare behöver bli bättre på att nätverka - jobba ihop, inte emot varandra!
- Negativa attityder gör att företagare kanske inte orkar fortsätta, och det lockar inte nya företagare
- *“Man får den förändring man vill se”*
- *“Om vi vill ha en stor arbetsgivare, varför skapar vi det inte själva genom att skapa kooperativ? Det ger förankring och ju starkare företaget blir desto starkare blir vi.”*
- *“Litet engagemang för mötet idag, men om det inte finns engagemang alls så blir det garanterat aldrig stort - vi måste börja någonstans.”*
- Vi måste skapa en gemensam bild av hur vi vill ha det och sedan gå vidare
- Lokal stolthet börjar redan i skolan
- Blir det krock mellan yrkesfiskares och fritidsfiskares intressen?
- Finns det en misstänksam attityd mot nyinflyttade som har initiativ till nya verksamheter inom t ex besöksnäring?

Några kommentarer från projektledarna Linda och Åsa efter dagens LEAträff

- Vi hade bra samtal idag, men vi var för få. Hade vi varit fler, och haft fler platser på halvön representerade, tror vi att samtalet hade blivit mer konkret kring specifika platser, vilket var vår avsikt och förhoppning.
- Vi som bor i Hållnäs behöver skapa **en gemensam bild** av hur vi vill ha det och sedan gå vidare - det är där projektet har en tydlig roll. Fler behöver vara delaktiga i visionsarbete för att en utbyggnad av besöksnäring ska vara socialt hållbar och inte präglas av konflikter och tvister - det behöver inte vara samma personer som sedan faktiskt går vidare i en eventuell ekonomisk förening, nätverk eller liknande.
- **Om vi skapade en ekonomisk förening eller ett utvecklingsbolag igen:** Vilka skulle vara med? Folk utifrån? Unga? När? Vi kan kalla till en träff med t ex Coompanion för

att prata om olika former för lokal organisation. Överlämningsfasen i projektet Framtid Hållnäs har detta fokus.

- **Nätverket Fjärdhundraland.** Lyfta dem som relevant exempel, bjuda in till föreläsning och eventuellt göra studiebesök.
- **“Lokal stolthet börjar redan i skolan.”** Vi i projektet vill fortsätta vara ett lokalt bollplank för skolpersonal och skolledning med syfte att stärka skolans profil utåt och skapa gemenskap kring för barn och föräldrar skolan och förskolan. Just nu planeras en öppet-hus dag, där vi hoppas kunna vara en resurs om skolpersonalen vill ha och behöver det.
- Vi initierar en första träff för **ett eventuellt företagarnätverk**, för att se om det finns intresse. Viktigt att undvika stuprörstänk - vi är inte tillräckligt många? Troligt att det är just de som har verksamheter inom besöksnäring som har mest nytta av ett gemensamt nätverk för att samköra erbjudandet, paket, annonsering mm.
- Det är viktigt att förlänga en besöksäsong, men först måste vi få igång säsongen!
- **Regler** för företag, framför allt matproducenter gör det krångligt att driva företag - Vi kan ordna temakvällar mm. Companion mm.
- Vi diskuterar en **“Handla lokalt-kampanj”** inom projektet, i nästa fas.
- **“Svårt att veta vilka tjänster som finns i området - skulle behöva finnas tydlig samlad info”** kom upp idag. Det är planen att under projektet utveckla hemsidan med info om lokala företag och mycket mer. Projektledarna och en mindre marknadsföringsgrupp gör det. Inom projektet skapar vi strategi och påbörjar arbetet. Hållbarhet är grunden! Det är viktigt att skapa något som inte rinner ut i sanden efter projektets slut.
- **Idén med turistbåtar** - intressant att kolla på i detalj redan inför nästa sommar? Lägga in på hemsidan. Inventera vilka båtar och kaptener finns redan nu som vill marknadsföra sig mer för båturer! Dagstur Gudinge - Ångskär, eller Fågelsundet - Fagerviken t/r? Mottagarorganisation där det går att äta är viktig. Paraplyprojekt-finansiering för utrustning som behövs?
- **“Risk att intressen inom lokal skogsnäring och besöksnäring krockar?”** Skulle vi inom projektet kunna arrangera någon typ av temakväll med kommunen? Skulle det finnas intresse?
- **Scenariot med vattenbrist** är relevant att ta upp med Tierps kommun. Vi Vi kontakter Skärgårdsstiftelsen och frågar hur de gör med sina anläggningar i skärgården.

Nästa steg:

- 1) Samtala/kartlägga platser som bedöms intressanta för besöksnäring
 - genom mindre samtal med samfällighetsföreningar och andra föreningar
 - Viktigt ställa konkreta frågor
- 2) Företagare
 - Nätverk (för besöksnäring, eller generellt företagare?)
 - Samordna/samarbeta
- 3) Kulturarbetarnätverk
 - är på gång!